

Minimální preventivní program

školní rok 2019/2020

Minimální preventivní program je zpracován v souladu s aktuální legislativou a metodickými pokyny a doručeními (viz příloha č. 1)

1 Charakteristika školy

1.1 Základní údaje o škole

Název a adresa školy	Základní škola a Mateřská škola Vřesina, příspěvková organizace Osvobození 514 742 85 Vřesina
-----------------------------	--

Jméno a příjmení ředitelky školy	Mgr. Lenka Skýbová
Telefon na ředitelku	777 513 410
E-mail na ředitelku	skola@zsvresina.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Adéla Podaná
Telefon	608 883 583
E-mail	adela.podana@zsvresina.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Marie Šupalová
Telefon	774 310 162
E-mail	marie.supalova@zsvresina.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ – I. stupeň	7	136
Celkem	7	136

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

ŠPS – Školní preventivní strategie

1.2 Charakteristika školy

Základní škola Vřesina je malá, vesnická škola, která zajišťuje vzdělávání žáků od 1. do 5. ročníku. Řadí se mezi neúplné školy s pěti samostatnými ročníky. První a pátý ročník je zastoupen po dvou třídách, ostatní ročníky tvoří pouze jednu třídu. Základní školu navštěvuje celkem 136 žáků. Zřizovatelem školy je Obec Vřesina. Součástí školy je i mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Celá základní škola sídlí v jedné budově společně se školní družinou. Školní jídelna je připojena k budově mateřské školy, ale obě jsou ve stejném areálu jako základní škola.

Budova školy se nachází vedle hlavní silnice, na které je poměrně velký provoz. V blízkosti školy je přechod pro chodce, který je navíc označen výstražnými, blikajícími světly. U silnice je umístěna světelná tabule upozorňující na blízkost školy.

2 Zmapování situace ve škole v oblasti SPJ vyplývající ze ŠPS

1. Sociální a jiné okolí školy

Žáci školy se spolu často znají, většinou z místa bydliště. Pokud ve škole dojde k nějakému neobvyklému jevu, rodiče se to ve většině případů dozví ze svého okolí dříve, než je stihne upozornit škola.

Škola se nachází vedle hlavní silnice, provoz na ni je poměrně velký. U silnice je umístěna světelná tabule s upozorněním na blízkost školy a aktuálně naměřenou rychlostí. V blízkosti školy se nachází přechod pro chodce s výstražnými, blikajícími světly.

Škola každoročně spolupracuje podle potřeby s místní obecní policií, hasiči, místními odborníky (např. zabývající se literaturou a historií) a příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou.

2. Informace od učitelů

Při rozhovorech na pedagogických radách, metodických sdruženích a běžných poradách je podle pedagogických pracovníků největším problémem v oblasti sociálně patologických jevů vzájemné ubližování (nevhodné chování) mezi dětmi a vulgární vyjadřování. Podle pedagogů by se měla preventivní strategie školy zaměřit zejména na vztahy mezi dětmi v rámci třídního kolektivu a také napříč ročníky, dále bychom se měli snažit odhalovat raná stádia šikany a násilného chování.

3. Informace od rodičů

V rámci diskuze na třídních schůzkách ve školním roce 2018/2019 byly od rodičů žáků zjištěny tyto informace týkající se výskytu sociálně patologických jevů na naší škole: nejčastěji se podle nich na

škole vyskytuje šikana v počátečních stádiích - nevhodné fyzické či psychické chování mezi spolužáky, vulgární vyjadřování a drobné krádeže osobních věcí žáků.

Při rozhovorech většina rodičů uvedla, že je se školou spokojena díky „domácímu“ prostředí – to, že se většinou všichni znají.

4. Informace od žáků

V rámci diskuze se žáky ve třídách vyplývá, že většina žáků se již opakovaně setkala s nepěkným chováním mezi dětmi ve škole, ať už zúčastněně nebo jako pozorovatel. Jedná se hlavně o fyzické ublížení či nadávky. Dále spíše starší žáci uvádějí, že se u nich někteří spolužáci občas vyjadřují vulgárně buď směrem ke spolužákům, nebo v rámci komentáře dané situace.

Žáci by chtěli prostředí přátelské, kde se nebudou bát říci svůj názor, udělat chybu a nikdo jim nebude ubližovat.

5. Hodnocení MPP realizovaného na škole v minulém školním roce

O činnosti a působení školního metodika prevence, o způsobu využití a umístění schránky důvěry byli žáci i jejich zákonní zástupci seznámeni prostřednictvím třídních učitelů. Také na webových stránkách školy jsou zveřejněny informace týkající se osoby školního metodika prevence a způsobů jeho kontaktování.

V Minimálním preventivním programu byly stanoveny preventivní cíle, které byly naplňovány v průběhu školního roku. Hlavním zaměřením prevence bylo posilování vztahů ve třídě a dopravní výchova. Žáci 4. – 5. třídy se zúčastnili výuky na dopravním hřišti v Ostravě-Hrabůvce, kde absolvovali teoretickou i praktickou výuku. A na konci června 2019 byl realizován celoškolský projekt dopravní výchovy, na kterém spolu s pedagogickými pracovníky spolupracovali také místní Skauti a obecní policie. Dále žáci 3. – 5. tříd absolvovali preventivní program vedený lektorem z Poradny pro primární prevenci v Ostravě na téma Kyberšikana.

Školské poradenské zařízení v 1. pololetí školního roku řešilo nevhodné chování ve dvou odlišných třídách. V obou případech byla situace prošetřena a následně řešena s danými osobami i jejich zákonnými zástupci jako prevence předejití zhoršení chování. Po proběhlých řešeních se situace v obou případech zlepšila.

Rizikové formy chování jako zneužití alkoholu, drog, kouření a záškoláctví se ve škole nevyskytly.

Škola žákům umožnila navštěvovat kroužky jako Čtenářský klub, Výtvarný kroužek, Ostraváček, Moderní tance, Krasničanky, Teakwondo, Basketbal, Florbalová příprava, Atletika, Vědecké pokusy. Ne všechny kroužky se podařilo kapacitně naplnit a otevřít. Na škole taktéž působili zástupci umělecké školy, kteří nabízeli výuku hudební nauky a hry na hudební nástroje.

Preventivní strategie školy se, jako každý rok, zaměřovaly také na podporu spolupráce školy s rodiči žáků a to prostřednictvím akcí: Po stopách Martina koně, Setkání u Vánočního stromu, Mařák a Den obce spojený se dnem dětí.

3 Cíle vyplývající ze zmapování situace ze ŠPS

1. Snížit výskyt nevhodného chování mezi žáky
2. Snížit výskyt nevhodného vyjadřování žáků
3. Zvýšit bezpečnost žáků ve škole a v jejím okolí

4 Minimální preventivní program

4.1 Práce pedagogického sboru a vedení školy

4.1.1 V oblasti přímé práce pedagogů

Snížit výskyt nevhodného chování mezi žáky

- posilování vzájemných vztahů a komunikačních dovedností mezi žáky celoročně během vyučování,
- kapitoly o lidském soužití v předmětu Prvouka,
- celoškolní zaměření na posilování vztahů ve třídě (1. pololetí školního roku 2019/2020),
- nabídka kroužků vedených učiteli ZŠ (Čtenářský klub, Badatelský klub, Klub deskových her).

Snížit výskyt nevhodného vyjadřování mezi žáky

- posilování komunikačních dovedností mezi žáky celoročně během vyučování,
- celoškolní zaměření na posilování vztahů ve třídě (1. pololetí školního roku 2019/2020),
- rozvíjení spisovného a slušného vyjadřování v rámci hodin Českého jazyka,
- příkladné vyjadřování během výuky i mimo ni,
- nabídka kroužků vedených učiteli ZŠ (Čtenářský klub, Badatelský klub, Klub deskových her).

Zvýšit bezpečnost žáků ve škole a v jejím okolí

- na začátku roku a v případě potřeby i během školního roku poučení žáků o dodržování pravidel bezpečného a kontrolovaného pohybu osob v budově školy, apel na nepouštění cizích osob do budovy školy,

- zařazování dopravní výchovy do vyučování (zejména v předmětu Prvouka),
- návštěvy dopravního hřiště ve 4. a 5. ročníku,
- celoškolní projekt zaměřený na dopravní výchovu (červen 2020).

4.1.2 Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník
Vedení třídnických hodin	PPP Ostrava Mgr. Kateřina Ciklová

+ využívání aktuální nabídky seminářů vzdělávacích center

4.1.3 Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník
Účast na pravidelných poradách ŠMP	PPP Ostrava Mgr. Kateřina Ciklová

+ využívání aktuální nabídky seminářů vzdělávacích center

4.2 Spolupráce školy s rodiči

4.2.1 Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a MPP

Rodiče žáků školy budou s činností metodika prevence a MPP seznámeni na třídních schůzkách a taktéž budou informováni o možnosti konzultace problémů z oblasti sociální patologických jevů jako záškoláctví, šikany, rasismu, xenofobie, vandalismu, abúzu alkoholu, tabáku, drog, náboženského extrémismu, virtuálních drog, domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy dětí, poruch příjmu potravy, delikvence a sebepoškozování. Dále budou rodiče informováni, kde mohou nahlédnout do MPP. Konzultační hodiny nejsou stanoveny. Metodik prevence je ve škole přítomen každý den od 7:30 do 12:00, vhodné je si předem domluvit schůzku.

4.2.2 Aktivity pro rodiče

- nejsou v tomto školním roce stanoveny.

4.2.3 Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Vedoucí programu
Po stopách Martina koně (listopad 2019)	vedoucí MŠ
Setkání u Vánočního stromu (listopad 2019)	Mgr. Daniela Pernicová
Mařák (březen nebo duben 2020)	Mgr. Marie Šupalová
Den obce a Den dětí (červen 2020)	Mgr. Daniela Pernicová

4.3 Program preventivních aktivit pro žáky školy

4.3.1 Způsob seznámení žáků s činnostmi ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

Žáci budou seznámeni s činností metodika prevence a MPP prostřednictvím třídních učitelů a budou dále informováni o možnosti konzultace problémů z oblasti sociálně patologických jevů jako záškoláctví, šikany, rasismu, xenofobie, vandalismu, abúzu alkoholu, tabáku, drog, náboženského extrémismu, virtuálních drog, domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy dětí, poruch příjmu potravy, delikvence a sebepoškozování. Konzultační hodiny nejsou stanoveny. Metodik prevence je ve škole přítomen každý den od 7:30 do 12:00. Žáci mají možnost během přestávek přijít na konzultaci, případně si domluvit jiný čas, kdy se mohou dostavit.

4.3.2 Specifická prevence pro žáky

Posilovat dobré vztahy mezi žáky a tím minimalizovat jakékoliv náznaky šikany

Realizátor – škola:

- posilování vzájemných vztahů mezi žáky a komunikačních dovedností žáků ve výuce,
- posilování pozitivních vazeb mezi dětmi prostřednictvím her a odpoledne se zaměřením ve školní družině,
- celoškolní zaměření na posilování vztahů ve třídě (1. pololetí školního roku 2019/2020).
- možnost účasti na kroužcích vedených učiteli ZŠ (Čtenářský klub, Badatelský klub, Klub deskových her).

Snížit výskyt nevhodného vyjadřování mezi žáky

- posilování komunikačních dovedností mezi žáky celoročně během vyučování,
- celoškolní zaměření na posilování vztahů ve třídě (1. pololetí školního roku 2019/2020),
- rozvíjení spisovného a slušného vyjadřování v rámci hodin Českého jazyka,

- vzor pedagogických pracovníků ve vyjadřování během výuky i mimo ni,
- možnost účasti na kroužcích vedených učiteli ZŠ (Čtenářský klub, Badatelský klub, Klub deskových her).

Zvýšit bezpečnost žáků ve škole a v jejím okolí

Realizátor – škola:

- poučení žáků o dodržování pravidel bezpečného a kontrolovaného pohybu osob v budově školy (třídní učitel),
- zařazování dopravní výchovy do předmětu Prvouka,
- návštěvy dopravního hřiště (žáci 4. a 5. ročníků),
- celoškolský projekt zaměřený na dopravní výchovu (červen 2020).

Sbor dobrovolných hasičů ve Vřesině

- projekt Hasík (žáci 2. třídy)

4.3.3 Nespecifická prevence pro žáky

Realizátor – škola:

- nabídka kroužků (Čtenářský klub, Historicko-badatelský kroužek, Badatelský klub, Klub deskových her, S výtvarkou kolem světa, Ostraváček, Teakwondo, Basketbal, Florbalová příprava, Atletika, Vědecké pokusy, Yoga)
- pořádání akcí mimo vyučování (Po stopách Martinova koně, Setkání u Vánočního stromu, Mařák, Den obce a Den dětí)
- odpoledne ve školní družině se zaměřením podle tematiky daného období.

5 EVIDENCE A EFEKTIVITA

- ŠMP si vede záznam o SPJ a řešených případech ve svém deníku, příp. vypracuje záznam z rozsáhlejšího šetření,
- na konci školního roku ŠMP vyhodnotí plnění MPP a výskyt SPJ a zpracuje je do výroční zprávy školy.

6 ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

Seznámení ředitelky školy a pedagogického sboru školy s MPP proběhlo ve Vřesině dne 2. 9. 2019.

Mgr. Lenka Skýbová
ředitelka ZŠ a MŠ Vřesina

Mgr. Adéla Podaná
školní metodik prevence

Příloha č. 1

Aktuální legislativa září 2019

Zákony

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (od 1.9.2017 novela)**
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 250/2016 zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
- Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník
- Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhlášky

- **Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů**
- Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, (...)
- Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
- Vyhláška 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů

- Nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Metodické doporučení a pokyny

- **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami**

1. Návykové látky - 1/2019 aktualizace
2. Rizikové chování v dopravě
3. Poruchy příjmu potravy
4. Alkohol u dětí školního věku - 1/2019 aktualizace
5. Syndrom týraného dítěte – CAN
6. Školní šikanování
7. Kyberšikana - aktualizace proběhla na podzim 2017
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus - aktualizace proběhla na podzim 2017
11. Záškoláctví – aktualizace proběhla na podzim 2017
12. Krádeže
13. Tabák- 1/2019 aktualizace
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
15. Netolismus
16. Sebepoškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Domácí násilí
21. Hazardní hraní
22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.

- **Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016**

ODKAZ: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25 884/2003-24
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

Strategie prevence

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Dokumenty užitečné pro praxi

- **Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách 2015 MŠMT**
- **Informace o postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví 2015 MPSV**
- **Spolupráce škol a školských zařízení s policií ČR Cuták 2012**
- Průvodce profesemi, institucemi a službami věnujícími se péči o rodiny a děti 2015
- Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu č.j: MŠMT-10862/2015
- Ředitel základní školy a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 2016 MŠMT
- Zvládání emočně náročných a rizikových situací MSK 2015
- Příručka pro školy, když se stane neštěstí, autorský kolektiv 2011
- Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách 2016 MŠMT
- Navrhovaná opatření k oblasti šikany ve školním prostředí 2016 MŠMT
- Přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany 2016 MŠMT